

POSTANOWIENIE

Dnia 24 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz

w sprawie z wniosku adwokat J. B. – obrońcy X. Y. - sędziego Sądu Okręgowego w K., o zbadanie spełnienia przez SSN Marka Dobrowolskiego wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie o sygn. akt II ZO 26/25 dotyczącej rozpoznania zażalenia na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 2025 r., sygn. akt I ZB 33/25, w przedmiocie zawieszenia postępowania,
na posiedzeniu w dniu 23 czerwca 2025 r., z urzędu, w kwestii zawieszenia postępowania

postanowił:

na podstawie art. 22 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych w zw. z art. 29 § 24 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym – dalej powoływana jako u.SN, zawiesić postępowanie z wniosku adwokat J. B. – obrońcy X. Y. - sędziego Sądu Okręgowego w K., o zbadanie spełnienia przez SSN Marka Dobrowolskiego wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie o sygn. akt II ZO 26/25, do czasu rozpatrzenia:

1) przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej pytań prawnych zadanych przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 20 października 2023 r., sygn. akt III CB 40/23,

oraz

2) przez Trybunał Konstytucyjny pytań prawnych przedstawionych przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 6 kwietnia 2023 r., sygn. akt I ZB 11/23.

UZASADNIENIE

Przepis art. 22 § 1 k.p.k. stanowi, że jeśli zachodzi długotrwała przeszkoda uniemożliwiająca prowadzenie postępowania, a w szczególności, jeżeli nie można ująć oskarżonego albo nie może on brać udziału w postępowaniu z powodu choroby psychicznej lub innej ciężkiej choroby, postępowanie zawiesza się na czas trwania przeszkody. Poza sporem jest, iż zawarty w tym przepisie katalog przyczyn zawieszenia postępowania ma charakter otwarty. Przyjmuje się, że zastosowanie instytucji zawieszenia postępowania, o której mowa w art. 22 § 1 k.p.k., dopuszczalne jest też wtedy, gdy sąd na mocy art. 193 Konstytucji RP wystąpi do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym co do zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą, jeżeli od odpowiedzi na pytanie prawne zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem. Do przyczyn umożliwiających zawieszenie postępowania zaliczono również wystąpienie przez sąd polski - w trybie art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej: TFUE) - z pytaniem prejudycjalnym do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jeżeli oczekiwanie na orzeczenie tego Trybunału przybierze taki wymiar czasowy, że nie wystarczy odroczenie rozprawy (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2023 r., sygn. akt I ZB 47/22 i z dnia 29 maja 2023 r., sygn. akt I ZB 34/22).

Wskazane wyżej okoliczności zmaterializowały się na gruncie niniejszej sprawy, gdyż:

- Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia z dnia 20 października 2023 r., sygn. III CB 40/23, w trybie art. 267 TFUE - zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z następującymi pytaniami prawnymi:

„1. Czy art. 19 ust. 1 akapit 2 TUE interpretowany w świetle art. 47 KPP należy rozumieć w ten sposób, że już same okoliczności powołania na stanowisko sędziowskie mogą wskazywać na niespełnienie wymogów niezawisłości i bezstronności przez sędziego, jeżeli prowadzą do ukonstytuowania sądu, który narusza prawo jednostki do sądu, ewentualnie że o niespełnieniu tych wymogów decyduje bierna akceptacja (polegająca na orzekaniu) przez sędziego

nieprawidłowości procedury jego powołania na stanowisko sędziowskie prowadzących do ukonstytuowania sądu, który narusza prawo jednostki do sądu?

2. Czy art. 19 ust. 1 akapit 2 TUE interpretowany w świetle art. 47 KPP należy rozumieć w ten sposób, że w sprawie tzw. testu bezstronności sędziego Sądu Najwyższego nie mogą orzekać sędziowie, których udział - z uwagi na powołanie na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw - narusza prawo jednostki do sądu?

3. W przypadku pozytywnej odpowiedzi na pytanie nr 2, czy art. 19 ust. 1 akapit 2 TUE interpretowany w świetle art. 47 KPP należy rozumieć w ten sposób, że Sąd Najwyższy ma obowiązek ukształtować skład sądu w sprawie tzw. testu bezstronności bez udziału takich sędziów, a w ostateczności pominąć przepis krajowy przewidujący w takich sprawach skład pięcioosobowy i rozpoznać wniosek bez udziału takich sędziów w innym składzie przewidzianym prawem krajowym?"

- Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 6 kwietnia 2023 r., sygn. akt I ZB 11/23, na podstawie art. 193 Konstytucji RP oraz art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, przedstawił Trybunałowi Konstytucyjnemu następujące pytania prawne:

„1. Czy art. 29 § 4 u.SN w części obejmującej wyraz »wyłączonej«, jest zgodny z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji RP?,

2. Czy art. 29 § 5 u.SN w części obejmującej wyrazy »okoliczności towarzyszących jego powołaniu i«, jest zgodny z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji RP?,

3. Czy art. 29 § 5 w związku z art. 29 § 15 oraz z art. 29 § 18 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. u.SN w zakresie, w jakim dopuszczalne jest wyłączenie sędziego z powodu jakiegokolwiek okoliczności odnoszącej się do procedury powołania tego sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa do pełnienia urzędu, jest zgodny z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji RP?"

Wskazane wyżej inicjatywy Sądu Najwyższego pociągają za sobą długotrwałe oczekiwanie na odpowiedź właściwych organów, zaś pytania prawne

zawarte w tych wystąpieniach dotyczą wprost regulacji prawnych odnoszących do wniosku obrońcy o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności, zatem ewentualne rozstrzygnięcie tych zagadnień prawnych będzie miało istotne znaczenie dla rozpoznania żądania obrońcy zgłoszonego w przedmiotowej sprawie. Wobec tego do czasu zakończenia postępowań, które zostały przez Sąd Najwyższy zainicjowane, przedstawionymi pytaniami prawnymi, przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Trybunałem Konstytucyjnym, należy zawiesić postępowanie w sprawie z wniosku adwokat J. B. – obrońcy X. Y. - sędziego Sądu Okręgowego w K., o zbadanie spełnienia przez SSN Marka Dobrowolskiego wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie o sygn. akt II ZO 26/25, dotyczącej rozpoznania zażalenia na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 2025 r., sygn. akt I ZB 33/25. w przedmiocie zawieszenia postępowania.

[M. T.]

[r.g.]